

Nro. 13.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indúlt Bétsből, Pénteken Augustus 12. ik napján
1803. ik esztendőben.*

N é m e t O r f z á g.

A' Montgolfier elmés találmánya a' levegő égben való hajókázás, hová tovább mind nagyobb tökéletességre vitetődik. Blanchard, és Garnerin Frantzia polgárok már sok próbát tettek a' Publicum álmétkodására. Garnerin, a' ki most Pétersburgban van, és a' levegő égbe való hajókázással mulattya az oda való Publicumot, első levegő égbe való hajókázásakor I-ső Sándor Császártól 1000 aranyat kapott ajándékba.—A' 22. ik Juliusi Hamburgi tudósítások szerént, egy oda való Túdós, Prof. Robertson amazoknál, ezen mesterségben többre vitte a' dolgot, és nem tsak fellyebb emelkedett a' levegő ég-

ben amazoknál, hanem oda fel experimentumokat is tett. A' mint irásában ki adta, 3600 öl magasságra repült fel, a' melly alkalmatossággal a' levegő égnek alsóbb része tiszta és világos, a' felsőbb része pedig egy kevésse homályos vólt; hideget sem érzett oda fel rendkívül valót, de annál több változást tapasztalt testében; mivel fülei szüntelen tsengettek, elmebéli tehetőségei fogyatkozni láttattak, dobogó erei sēbesek vóltak, nehezen lélekzett, igen álmos vólt, végre a' feje annyira megdagadt, hogy a' kalapját fel sem tehetette, szemei vérbe forogtak, szüntelen könnyveztek. Az üveg és Spanyol viasz minden electrica erejeket elvezették, a' Volta gálvanizáló alkotmánya az electricitásnak tsak egy tized részét adta, a' magnés tő minden erejétől meg folytatni láttatott, mind ő maga, tudniillik Prof. Robertson, mind úti társa nagyon beszéltek még sem érthették egymást jól. Azon két madárnak, a' mellyeket magával fel vitt egyike oda fel meg hólt, a' másik meg betegedvén hátára feküdt, és ámbár mozgathatta is a' szárnyait de még sem szállhatott. Az ő tapasztalása szerént két ezer ölnél fellyebb nem mennek a' felhők.

H a m b u r g b ó l Julius 27 - dikén. Ugy esett értésünkre, hogy W i s m á r városát környékével együtt, a' Mecklenburg Schwerini herczegnek engedte vólna a' Stockholmi Kir. udvar. — W i s m á r az Alsó Saxóniai Kerületben fekvő népes kereskedő város és kikötő hely, Lübeckhez hét órani messzeségre, a' Balticum tenger mellett, a' mely a' 30 elztendeig tartott háború előtt a' Mecklenburg-Schwerini herczegi Házhoz tartozott, de az 1648-ik elztendőben szerzett Westfáliai békeség-

ben, a' Poeli fél szigettel együtt, a' Svéciai Koronának engedődött. Most tehát egy millió és 200 ezer tallérért vissza adta azt a' Mecklenburgi hercegnek a' Svéciai Király; mellyen felette örülnek a' Wismári lakosok, reménységek nagy lévén az eránt, hogy ezen városnak kereskedése ismét úgy fogna virágozni, mint hajdan virágzott vala sok esztendőig.

G ö t t i n g á b ó l Julius 23-ikán. A' külső dolgokra ügyelő Fr. ministertől, polgár Talleyrandtól újabb biztatást vett a' mi Universitásunk az eránt, hogy a' Hannoverai Vál. Fejedelemségben lévő Fr. hadi seregek a' tudományok folytatásának leg kissebb akadályoztatására sem fognak sem most, sem ennekutánna lenni. — A' mi Prorectorunkhoz küldött levelében a' nevezett Fr. minister így ír:

„Præsidents Uram! Nem késtem azon levellet, mellyst a' Göttingai Universitas a' maga további bátorságos meg maradása, és a' tudományoknak szabados folytatása végett az első Conzulkanak küldött, eleibe terjeszteni. — A' Frantzia Kormányfőnek soha sem vólt az a' feltétele, hogy egy olly hasznos Institutum, minémű a' Göttingai Universitas, a' nyughatatlankodtató fegyverek miatt valamit szenvedjen. Ahozképest eleve meg tétetődtek az eránt a' szükséges rendelések, hogy senki semmi sérelmére annak ne legyen, és én is tellyes meg elégedéssel hallottam azt, hogy a' Göttingai Universitas a' Frantzia Kormányfőnek kegyes és jóltévő rendeléseinek következéseit már bőv mértékben tapasztalta. — Bizonyos lehet arról Kigyelmed, hogy akármelly környülállások hosszabbítsák a' Frantzia seregeknek Hannoverai

Vál. Fejedelemségben való műlatásokat ; még is mindenkor olly tekintetben fogják azon Universitást tartani, mint a' millyenben tartották eddig. — Nagy örömemre szolgál az nékem, hogy én lehettem a' Fr. Kormányfőnek kedvező indulatjának e' pontban talmátsa s. a. t.“

Frantzia Respublika.

Sokan tsudálkoznak, és bosszonkodni láttatnak azon, hogy a' Berlini Kir. udvar, a' jelenvaló háborús környülállások közt a' Hannoverai Vál. Fejedelemséget maga óltalma alá nem vette úgy, a' mint mivelte vala a' Frantzia utolsó háború alatt. Ennek valóságos okát, a' Párisi officiális újság levél a' Monitör a' Publicum szemei előtt ekként fedezi fel. Meg kereste, úgy mond, a' Londoni udvar a' Fels. Prussziai Királyt az eránt, hogy vegye a' Hannoverai Vál. Fejedelemséget maga óltalma alá, le is kötelezte a' Prussziai Fejedelem magát arra, olly fel tétel mellett, hogy ő Nagy-Britanniai Felsége a' jelen való egész háború alatt, a' Prussziai vitorlákat méltó tekintetbe tartassa, 's meg ne engedje, hogy az Angliai hajók a' Prussziai hajókat vizitirozzák. Erre Ö N. Britanniai Felsége akként válaszolt, hogy a' Prusszus hajóknak kedvekért, azon neutralitás principiumaitól, a' melyeket az Angliai Fő Kormányfő meg határozott, semmiképen el nem álhat. Ez a' válasz okozta azt, hogy a' Prussziai Felség, Hannoverának védelmezésére magát kötelesnek nem tartotta.“

Párisból Julius 27-ikén. Ezen Respublikának Jonnei Osztálya azoknak a' 10 Frantzia katonáknak, a' kik Angliába lábokat ki teszik leg elsőben, 10000 livert tett fel jutalomúl. — A' St. Domingói szigetből jövő kereskedő gazdag flotta

eleibe egynéhány hajók küldettek olly véggel, hogy azt az Anglusok és Frantziák közt újobban támadt háborúról tudósítsák, és a' Spanyol Országi kikötő helyekbe utasítsák. A' mi kikötő helyeinkben lakó gazdag Capitalisták, a' kereskedés dolga meg tsökkenvén egészen, pénzeiket zsákmányozó hajóknak készítésére fordítják. — Bourdeauxból 30 illy hajók eveztek ki a' tengerre.

Brüsszelből Julius 25-ikén. Itten, igen fontos dolgokról van a' tracta. A' Prussziai Királyi Kabinetbéli titkos Tanácsos Lombard, és a' Batava Respublikának meg hatalmazott követ miniszterje polgár Schimmelpennink naponként titkos audientzián vannak az első Conzalnál, a' ki éjjel nappal dolgozik a' mellette lévő miniszterekkel és Status Tanácsosokkal. Minden nap 7, 8, 's több kurirok jönnek ide, 's ugyan annyi küldetik innen el. — A' Hannoverai deputatusok még sem vóltak az első Conzalnál audientzián.

A' Fr. első Conzalnak Antverpiában való mulatásakor, azon gyökeres óratióban, melyel az oda való polgármester ötet meg tisztelte, a' többi közt így szóllott: „Polgár első Conzul! Kigyelmed építette újobban fel a' mi óltárainkat, Kigyelmed szabadította fel a' mi folyóvizünket (t. i. a' Skaldiñt) — Kigyelmed elevenítette meg köztünk az industriát — Kigyelmed lehellett új lelket a' mi kereskedésünkbe. — — A' Münsteri trakta minket semmivé tett — — a' Brumairenek 18-ik (Novembernek 8-ik) el felejtetetlen napja reménységünket fel élesztette, a' Lünevillei békekesség meg erőffitette, és a' Kigyelmed koronájához egy pálma ágat fognak még az Anglusok ragasztani.“

Nagy Britannia.

Londonból Julius 14-dikén. E' napokban, minister Lord Hobart egy irást küldvén az ide való Fő polgármesterhez, az úgy nevezett Lordmajorhoz, ötet arra únszollotta, hogy a' Londoni polgárságot a' közönséges fel kelésre serkentse. Mindjárt más nap össze hivatta a' Czéhek előljáróit a' Lordmajor, a' melly öszve gyűlésben egyenlő szivvel és akarattal meghatározták azt, hogy azon kétséges ki menetelű környülállások közt, a' midőn a' szabadság és szolgaság, a' mástúl nem függés, is semmivé tétel között választani kell; szükség, hogy minden jó polgár kéz legyen a' fő város óltalmára, és hogy a' hazafiúi buzgóságban minden Brittanniai városoknak jó példát kell adni. A' minthogy minden ide való czéhek önként, és egyenlő akarattal azt végzették, hogy London városának minden férfi lakosi 18 esztendőstől 45 esztendősig fegyverbe öltözzenek, magokat századokra osszák fel, és gyakorolják magokat a' fegyverben szorgalmatosan. Sok Londoni polgárok még az 50 és 55 felől valók is hadi szolgálatot akarnak hazájokért tenni.

Londonból Julius 19-dikán. A' múlt vasárnap mind itt, mind körül belől közönséges áhéthatosság tartatott azon ilteni fejedelemnek megnyerése végett, melly nélkül sem kedves hazánkat az ellenség gonosz feltétele ellen védelmezni, sem szabadságunkat, törvényeinket, és vallásunkat ép-ségben meg tartani nem lehet. — Tegnap előtt az a' hir repdesett városunkban, hogy egy nagy ellenséges flotta közelgetett volna tenger partjainkhoz, melly nem kevés szorongattatások közzé ejtett bennünket; hanem sokáig nem tartott, mivel

nem illy ellenséges, hanem azon 50 hajóból álló Frantzia kereskedő flotta vólt az, melly öt hadakozó hajó védelmezése alatt a' Sz. Domingói szigetből vissza tért. — Ennek a' gazdag prédának elnyérése végett Gardner és Kornvallis Admirálisok számos rabló hajókat küldöttek eleibe.

Londonból Julius 29 dikén. Az Alsó Parlamentumnak tegnapi gyűllésében, azt a' planumot adta elő a' mi hadi dolgokra ügyelő ministerünk, melly szerént Anglia és Skótzia Országokban minden fegyvert fogható ifjuságot 17 esztendőstől fogva 55 esztendősig fegyverbe kellene öltöztetni: „Minket, ú g y m o n d, igen kevély és fel fuvalkodott ellenség fenyeget, a' reánk való ütésről 's birodalma alá való vettetésünkről szóll, Európának száraz részei a' Frantzia első Conzul járma alá botsátották magokat, 's a' mit ő akar azt követik. — Holzfatiától fogva, egészen az Adriaticumi tengerig, minden tenger partokat el foglaltak a' Frantziák, a' Continensnek folyóvizeit és kikötőhelyeit magokéva tették. — Mi a' mi tengeri erőnknek nagyságára, Admirálisainknak talentomaira, és hajós seregeinknek vitezi bátorságokra méltan támaszkodhatunk — méltán azt állithattyuk, hogy a' mitengeri erőnk, e' világ minden tengeri Hatalmasság erejével szembe szállhat. — De akár mint vigyázzunk is mi, de lehetetlen minékünk a' száraz tartományoknak kikötőhelyeiket egészen bé zárunk, vagy egy vagy más helyen rajtunk üthet és 50000 embert kiszállithat földünkre az ellenség. — Ahoz képest szükség minékünk az ő el fogadására magunkat készen tartani — szükség hadi népünket a' tenger partjain két lineába le telepíteni, 's egyfersmind nagy

E r s é b e t Királynénk példájára meg emlékezni, a' ki II, F i l e p Spanyol Király győzhetetlen flottájának közelgetésekor el nem tsüggedvén, három armádiát állított ki, és hadi seregeinek az ellenség ellen való felbuzditása végett, a' forok közt lovagolván hőroft illető szavakkal bátorította azokat. “

„Országainknak, így szólla továbbba a' hadi minister, fegyvert fogható férfait három rendre lehet osztani; az elsőbe minden ép férfiat, 17 esztendőstől fogva 30 esztendősig; a' másodikba a' 30 esztendőn felül valókat a' 45 esztendősig; a' harmadikba a' 45 esztendőn felül valókat az 55 esztendősig lehet helyheztenni. — A' kiknek sok gyermekeik vagynak, azok a' fegyverfogásra nem kötelesek. — Ennek az ekként fel fegyverkeztetett népnek a' linea truppok és több corpusok hata megett kell harczolni, és mind addig táborba maradni, mig ellenség leszen földünkön. Minden fegyvert fogónak két gvine fog foglalóba adadni, akkor pedig, a' midőn a' szolgálatból ki lép, egy gviné (Egy illy pénz Angliában 9 forintot, 's 16 krajtzárt teszzen) — Királya 's Hazája hiveségére mindennek meg kell esküdni, 's arra kötelezni magát, hogy valameddig vagy az ellenség ostromja, vagy a' pártosság tart, addig a' szolgálatot el nem haggya. — Az első rendbelieknek minden vasárnap öszve kell gyülleni, 's magokat gyakorlani a' fegyverben; a' ki azt el mutatja öt silling bírságot fizessen, a' ki az ellenség ki szállásakor ki állani nem akar, mint haza áru-lóval úgy kell vele banni. — Ez a' rendelés Irrlandiára ki nem terjed.“

L o n d o n b ó l Julius 20. ikán. Ugy hallyuk,

hogy a' Calaisi, Boulognei és több Frantzia ki-
 kötőhelyekben tartózkodó Anglusok parantsolatot
 vettek volna a' Fr. Kormányzékától az eránt, hogy 48
 órák el folyása alatt vagy hazájokba takarodja-
 nak, vagy vonnyák Frantzia Országba magokat
 bellyebb. Legtöbben lesznek közzülök ollyak, a'
 kik hazájokba örömmel vissza térnek. Kétség ki-
 vül oda tzelez ezen intézetjeiben a' Fr. Kormány-
 zék, hogy a' hozzánk való ki szállást tárgyzó ké-
 születjei, minsterjeink előtt titokban tartattassanak.
 — Nagyok és rettentők, a' mint halljuk, ezek a'
 készületek, a' ki szállítatandó hadi seregeket ezen
 fel tett tzelelnak eszközzésére az által buzditják leg
 inkább, hogy azt a' prédát, mellyet Angliában
 nyerendők lennének, felettébb valónak festik le
 előttök. — Ugy esett értésünkre, hogy 8000 tal-
 pas hajót készitnek e' végre. — Ha szivek 's
 bátorságok van elegendő, bár jöjjenek, mi min-
 denkor készek leszünk melegen leendő el fogadá-
 sokra.

Batava Respublika.

Amsterdamból, Julius 21-ikén. A' Fran-
 tziák és Anglusok közt támadt új háborúnak súl-
 lyát leg inkább érzi a' mi nemzetünk. Számos
 kereskedő házak tsak azért bankrotiroznak, mi-
 vel az ő kereskedő hajóik, a' mellyekre minden
 vagyonjaikat fordították vala, ellenséges kezekbe
 estének, és tsak eddig is 300 külömb külömb rangú
 hajóinkat rablották el a' Brittusok. — A' bóldo-
 gabb időkben egynéhány millió forintot kerestünk
 elztendönként a' hering fogásból; most pedig E m-
 denből (a' Prussziai Kir. házhoz tartozó Fri-
 zsiának városából) kell friss heringet magunk-
 nak hozatni. Hogyha a' kezünk közt lévő nád-

mézet, kaffét, és egyéb Indiai terméseket meg emész-
jük, azokat is idegenektől kell vennünk.

R o t t e r d a m b ó l Julius 21 - dikén. Az
alatt, hogy a' Fr. első Conzul V l i e s s i n g e n b e n
és M i d d e l b u r g b a n múlatott, annyira meg sza-
porodott az ott vigyázó Anglus hajóknak a' szá-
ma, hogy minden úgy vélekedett, hogy ki fog-
nak szállani, és az első Conzult el fogni szándé-
koznak, de sem az egyik sem a' másik nem tör-
tént. — Most minden Hollandiai kikötő helyek-
be Frantzia Commissariusok küldettek, a' kiknek
leg szorosabb köteleffégek abban áll, hogy töllünk
az életet, 's eleséget ki vinni, 's hozzánk az An-
glus portékákat bé hozni ne engedjék.

H á g á b ó l Julius 26 - dikán. A' mi hadi se-
regeink többniré mind H a r l e m mellett fognak
táborba szállani. Ezeket két Generál - Lieutenant
14 General Major, 's 8 Oberster a' gyalogságtól;
egy lovas Generál Major, két lovas Oberster, és
egy Huszár Oberster fogják commandirozni, a'
zsóldunkba vétetődött Német segítő seregeket ide
nem számlálván.

H á g á b ó l Julius 22 - dikén. Polgár Schim-
melpennink, a' mi elsőben Párisban, az után Lon-
donban vólt követünk a' B r ü s s e l b e való me-
netelre egyenes és officialis hivatalt vett, a' hová
tegnapi napon el is indúlt. Kétség kívül olly vég-
gel hivatta ötet a' Frantzia első Conzul oda, hogy
a' jelen való környülállások közt a' mi dolgainkról
is beszélgeffen ő vele. Azon alliantzia, a' melly-
ben meg van határozva szoroffan, mennyi segittsé-
get adjon a' Frantziáknak a' mi Respublikánk az
Anglusok ellen, szoroffan végbe vitetődik. A' ki
rendelt hajókon kívül nem 10, hanem 18 ezer em-

berből álló gyalog és lovas hadi sereget szállitunk mi táborba.

Olasz Ország.

Livornóból Jul. 17-ikén. Borghese Római Statusbéli gazdag herczeg, a St. Domingói szigetben, a' múlt esztendőben meg halálozott Fr. Generálisnak Leclercnek ifjú özvegyét, a' Fr. első Conzul testvér hugát veszi magának feleségül. Ezt a' házasságot Kardinális Kaprára szerzette e' két személy közt. A' nevezett herczeg testvére, a' menyegzőnek végbe vitele végett már Párisba el is ment. — A' Fr. truppoknak az Adriaticum tenger mentében való nagy megiszaportása sokféle gondolatokra szolgáltatott alkalmatosságot. Legtöbben vélekednek úgy, hogy azok Görög Ország déli részébe szállnak bé. A' Máltai nagy Mester Tommasi, míg azon sziget dolga el válik végképen, Messina városában fog tartózkodni.

Veronából Julius 20-ikán. Az Olasz Republikában sok ágyuzó és talpas hajók készítettnek a' Frantzia Respublika számára. Sokan úgy vélekednek, 's talán nem is mindenfundamentum nélkül, hogy az Olasz Országba táborozó Frantzia hadi népnek fel tett tzellya nem tsupán ezen föld védelmezésében határozodik, hanem hogy Máltába, Sziciliába, és az Európai Török Országba szándékozik ki szállani. — Anglus Admiral Nelson is gyanittya ezt a' feltételét a' Frantziáknak, azért ő sem vesztegel, hanem szüntelen felnyílt szemekkel vigyáz a' Közép Tengerben, és olly titkos készületet tett a' Máltai szigetben, mellynek következése, Anglia Országára nézve, igen fontos lehet jövőendőben.

R ó m á b ó l , Julius 17-ikén. Az utólsó Consistoriumban három új Kardinálist tett Pápa Ö Szentsége, úgymint G a z z o l i L a j o s t , a' ki Terriben, 1735-ik esztendőben Majus 4-ik napján született; az Antiochiai Patriarkát D e s p u i g n i t , a' ki Minorkának Palma nevezetű helységében, Martius 31-ikén, 1745-ik esztendőben; és G a l e f f i t , a' ki Cezenában, October 27-ikén 1770-ikben jöttek e' világra. Ezeknek, a' múlt tsötörtökön tartatott Consistoriumban tette fel a' szokott formalitások szerént Pápa Ö Szentsége a' Kardinálisti süveget fejekre. Ebben nyitotta fel a' Franczia Respublika Római Sz. Székhez küldött követjének Kardinal F e s e h n e k is a' száját. —

T ö r ö k B i r o d a l o m .

K o n s t a n t z i n á p o l y b ó l Julius 9-dikán. Az Angliai Fels. Királynak azon hirdetménye, melyben a' Frantziák ellen ismét hadat indított, nemcsak a' Nagy Urban, nemcsak a' Diván tagjaiban, hanem a' kereskedőkben is felette nagy érzékenységet gerjesztett. A' két hadakozó nemzetnek Fényes Portánál lévő követjei, ezen környülállások közt megkettőztetett szorgalmatossággal foglalatzkodnak abban, hogy magok pártjokra vonhassák a' Fényes Portát; de ez tulajdon kárával tapasztalvan a' múlt háborúban a' részre való hajlásnak szomorú következéseit, tökéletes neutralitás mellett akar megmaradni.

A' Frantziák és Anglusok közt támadt háborúnak ki hirdetése után, azoknak a' napkeleti és napnyugoti Indiai terméseknek és portékáknak az ára, mellyeket a' Frantziáktól és Anglusoktól szoktak a' Török Birodalombéli lakosok venni, 20, sőt

30 per Centummal fellyebb ment; és azok az élettel meg rakott hajók is mellyek a' Fekete Tengerből Frantzia Országba, Génuába és Livornóba menni szándékoztak, a' közép tengeren ólálkodó Anglus prédáló hajóktól félvén, a' Fényes Portánál lévő Csász. Királyi Internuncius által, a' Triesti és Velentzei kikötő helyekbe való bé evezésre kértek, és nyertek is magoknak engedelmet.

Az Arábiai pártosoknak megzaboláztatásokra és a' Mekka i Ch erif nek előbbi méltóságos hivataljába való vissza helyheztetése végett, egy-néhány ezer főből álló sereget rendelt a' Fényes Porta. Ez is elég, de sokkal több gondot ad a' Divánnak az a' haramja sereg, melly Rumeliában sok pusztitást, és kegyetlenséget vízen végbe. Ottan két Török Basa támadt egymás ellen, a' kik a' Konstantzinápolyba vivő utakat bátorságtalannakká tévén, nagy akadályára vagynak a' kereskedésnek. Ez a' két Basa tsak azért tamadta meg egymást, hogy annál több alkalmatossága lehessen a' prédálásra.

E l e g y e s D o l g o k.

Az Ammiensi békefégnek kezdetétől fogva, a' Spanyol Orzági Király és kereskedők számokra 100 millió kemény tallérnál több küldetett Amerikából. — Most minden órán ismét 10 millió kemény tallér fog Kadixba érkezni. — Az itt, tudniillik Bécsben lévő Apostoli Nuncius, avagy követ, egy olly levelet adott által Császár Ő Felségének, mellyet tulajdon kezével irt a' Sz. Pápa, és a' mellyben jelenti, hogy a' Bécsi új Erseknek, Gr. H o h e n w a r t n a k, mint Felséges Urunk, és testvér öttsei vólt Tanítójának, ingyen küldötte meg a' bullat, avagy az ötet hivataljában megerőssítő Apos-

toli levelet. — Az itt lévő Fr. követnek, Champaigni Status Tanácsosnak, szép brilliantos kalap kötöt, és válról le függő sinort ajándékozott Császár ö Felsége. — Azok a' Fr. ministerek is, a' kik Regenspurgban a' Német Országi Compenzatió dolgában foglalatoskodtak, gazdag ajándékokat kaptak a' Cs. Királyi udvartól. — A' Helvécziai Respublika, 16 ezer főből álló segítő hadi sereget igirt a' Fr. Respublika szolgálatjára; egyszersmind szoros offensiva és defensiva alliantziára lépett avval. — Azon esetre, hogy a' Máltai sziget Anglia birtokában maradna, a' Frantzia Respublikának az avval által ellenben lévő Lampedusa nevű sziget adatódna által. — A' Rénusi Fr. osztályokban olly szoros vigyázat van az Angliai portékákra és mivekre, hogy az asszonyoknak vizitáltatásokra nézve, asszony strázsák is vannak kiállitva. — A' ki illy portékát és kézmivet Fr. országba be viszen, és utól éretik, nemtsak az, hogy a' bé vitt portékát elveszti, hanem ezen felül annak hármas árrát is köteles megfizetni. — Londonban a' leg tehetősebb emberek is fegyverbe öltöznek hazájoknak ellenség ellen leendő védelmezése végett. — Most már a' Prussziai és Spanyol Országi hajókat is el rabollyak az Angliai zsakmányozó hajók. — A' Töpliczi igen hasznos fürdővel való éles végett, Károly Kir. fő Herczeg 300 emberre való ispotályt épitet ottan a' katonaság számára.

Magyar Ország.

Arad Vármegyéből Julius 24. dikén. Ez idén nem tsak a' mezei termésekben, hanem az állatoknak és embereknek szaporításában is adakozó kezekkel munkálódott a' jól tevő természet

B o r o s J e n ő mező városban, a' Nemes Vármegye katonájának a' felesége a' múlt héten három gyönyörű ép, 's egészséges, és tellyes korátsú magzatokat szült e' világra, mind a' harmat maga szoptatja, sőt a' midőn mások eggyet vagy kettőt a' nevelés végett kértek volna, nékiek így felelt: én úgy szeretem a' férjemet, hogy a' gyermekeit is mind a' harmat örömeft szoptatom, és valamint testesülések tulajdon és tisztességes, úgy neveltetések is jó erköltsű, 's erős, saját tejem után leszen. — Azon idő tájban K i s J e n ő b e n is egy Tisztartónak betsülletes felesége, harmad nappal egymás után két gyermeket szült. E' szerént más vidék helységeinkben is hol kettős, hol harmas gyermekeket szültek az anyák, kivált képpen az Oláhok közt.

Erdély Ország.

H u n y a d V á r m e g y é b ő l Julius 23-dikán Nemes gondolkozású, 's jó szívű hazánkfiak közt, Mélt. Bartsay Abrahám Cs. Kir. Oberster Ur Ö Nagysága nem utólsó helyet érdemel, a' ki is minden közjóra czélzó dolognak, nevezetesen a' bányamivelésnek nagy kedvellője, és előmozdítója lévén, azokat a' bányász familiákat, a' mellyek a' múlt télen, az életnek szüksége miatt, tsak nem utólsó szükségre, 's éhel halásra jutottak, jó teteményeivel meg tetézte, sokaknak közzülök kenyeret és életet ingyen osztogatott, másoknak felényi áron adott, mint a' mennyin ment vala a' közön-ségés piatzokon. Éltette a' jó Isten az illy jólté-
vőket, a' szenyvedő emberiség javára, számos elz-
tendőkig szerentséssen. — Minékünk is az idei bő-
aratáshoz nagy reménységünk van: még is mind az
által nehezen száll alább az életnek az árra a' pi-
atzokon.

Néhány héttel ennekelötte, ebben a' Várme-
gyében, az Alpes hegyektől nem messze, egy Oláh
paraszt, egy általa le vágott élőfának gyökerénél,
számos régi arany pénzekre talált. Ezen való örö-
mében néhány szomszédjainak, barátinak hirt ad-
ván, velek együtt azon helyen a' földet tovább ás-
ván, mind többre, 's többre akadtak, 's végre kö-
zönségessé léven a' dolog, az arany pénz ásására se-
regeztül ment ki az ember. Fülében menvén a' Dé-
vai Magisztrátusnak a' dolog, sokan közzülök, mivel
e' dolgot el titkolták, és mivel nem egy formán be-
szeltek azon tárgyról, tömlötzbe vetettek. A' Ká-
roly Fejérvári pénzverő hivatal, ezen talált arany
pénzből már 600-nál több darabot váltogatott fel,
mellyek formájokra nézve kitsinyek, de vastagok,
finum materiából valók, és egy egy negyedfél Cs.
Kir. aranyat nyom. Többnire, azok, a' kik ta-
láltak félvén a' büntetéstül Török Országba adták
el, mások ide való magános embereknek még pe-
dig, a' pénz betsét nem értvén, óltsó áron. Ezen
dolognak további vizsgálása véget Királyi Commis-
sió rendeltetett, egyfzersmind Nagyagrol Eigler
Bernáth Ur, 10 bányással küldetett azon helyen
való további ásásra.

T u d ó s i t á s.

P e s t r ő l Augustus 8-ik napján, 1803. Mind
a' két Nemes Magyar Hazának adódik tudtára,
hogy egy Magyar és Frantzia, 's ví-
szont Frantzia és Magyar szókönyv
(Lexicon) született Magyarok és Frantziák által
készitődik a' Hazában. Az egész munka két har-
mad része már ki van dolgozva, mellyről ha ké-
szen leszen egészlen, ismét tudósitatni fog a' Ma-
gyar Publicum.